

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kispapák és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

A kormány elismerő levele az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztályához.

Köztudomásu, hogy Románia évi cukor-szükségletének kb. egyharmadát tudja belföldön előállítani, aminek egyik fő oka az, hogy a gyárak teljesítő képességüket nyersanyag hiánya miatt nem tudták kihasználni. A kolozsvári ipari főfelügyelőség és a földmívelésügyi kormány felkérésére az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztálya az idei tél és tavasz folyamán úgy a magyarok mint románok által lakott vidékeken élénk propagandát fejtett ki a cukorrépa-termelés felkarolása érdekében. Az idei tavaszon a marosvásárhelyi cukorgyár termelői körzetében a répával bevetett terület — a tavalyival szemben — 3200 kat. holddal, vagyis kereken 200 százalékkal emelkedett. A mai horribilis cukorárak leszállítását csakis úgy remélhetjük, ha a belföldi termelést fokozzuk. E téren elért eredmények nem is kerültek el a kormány figyelmét ugylátszik, mert a héten a kereskedelemügyi miniszterium az alábbi levelet intézte az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztályának elnökéhez, Lázár Simonhoz.

Az ipar és kereskedelemügyi miniszter kifejezi Önnek legmélyebb köszönetét munkásságáért, amelyet szíves volt kifejteni a folyó évben a cukorrépa termelés felkarolása érdekében Erdélyben s egyben kéri, hogy sziveskedjék a jövőben is e mívelési ágra figyelemmel lenni, mely elsőrendű gazdasági tényezője országunknak. Minthogy e kérdés emi-nens fontossággal bír nemzetgazdasági szempontból is, újból kérjük, sziveskedjék a jövőben is e kérdésnek a gazdaság terén, kellő figyelmet szentelni.

Popescu Cesar
az iparügyek vezérigazgatója.

Blankenberg Nándor
vezérfelügyelő.

A cukorrépa-termelő gazdaközönségnek is szól az elismerés az eddig elért eredményekért, mert a gazdák megértő közreműködése nélkül a szakosztály egymagában, az általánosan megnyilvánult lelkes támogatás nélkül, nem járulhatott volna hozzá a termelés fokozásához — Az ipari növények, köztük a

cukorrépa termelése, ma a legtöbb jövedelmet biztosítják a gazdának. A maximálások és rekvi-rálások, meg a földreform nyomása alatt fel-hagyott gabona termelés helyett tehát a jövőben is, amennyiben a talaj, helyi és forgalmi viszonyok lehetővé teszik, fokozzuk a répa termelést, mely mindaddig kifizeti magát minden bizonyonnyal amíg a kormány nem nyomja el a cukorgyárakat a világparitáson alól maximált cukorárakkal és amíg a külföldi cukor beho-zatalára szorulunk.

Tüdővést gyógyító tea.

Irta: Dr. Péter Béla.

(Folytatás.)

A zsurlót azonban már eddig is használták tea gyanánt gyógyításra, habár oem volt hivatalos orvosság. Leginkább *Kneipp* óta karolták föl a zsurlóteát és főleg vizezési nehézségek ellen használták. A zsurlótea csilapítja a homok- és kőbántalmak okozta fájdalmakat, megtisztítja a gyomrot, ezért rendszeresen használja a nép. Nem régen 100 kg. szárított zsurlófűvet kerestek a drogisták és miután itthon nem volt kapható külföldről kellett azt hozatni.

Nálunk az óriás zsurló vagy a nagy csikófarok (*Equisetum maximum*) is terem, amely szintén használható erre a célra, chakhogy nem olyan jó, mint a mezei zsurló, mert sokkal több a vastag szár és kevesebb a finomabb zöld rész benne. Ezért kevesebb oldható kavasavat tartalmaz. A kolozsvári gyógynövény kísérleti állomáson megvizsgáltuk e kétféle zsurló oldható kavasavtartalmát és azt találtuk, hogy míg a mezei zsurló 50 gr-nyi herbájában átlag 120 mgr., addig a nagy zsurlóban csak 110 mgr. oldható kavasavat tartalmazott. A nagy zsurlóból tehát többet kell venni, ha abból akarunk teát főzni.

A porcsfű nyáron mindenfelé található az utakon, a parlag helyeken és legelőkön mint a földön tova kúszó lecsepülten növő burján. Ezt is használták már eddig is a gyógyászatban és pedig vese- és hólyagbaj ellen. A porcsfűvet a havasokon termő medvegereszde pótlására szokták használni. Utóbbi hivatalos orvosság, de nálunk nehezen kapható mert ritka nálunk; inkább az Alpok tájáról kerül a forgalomba. A porcsfű jól pótolhatja a medvegereszdet, amellet pedig mint tüdővést elleni

gyógytea fontos. Ezért tehát gyűjtésre ajánlható. Eddig erről sem akart tudni az orvosi tudomány.

A harmadik fontos növény *sárga kenderkefű* (*Galeopsis ochroleuca*), ez náluuk nem terem, csakis nyugati-Európa homokos vidékein található. Terem azonban nálunk más faj a kenderkefűnek, amelyek közül a *tarka kenderkefű* (*Galeopsis versicolor*) és a piros kenderkefű (9. Ladanum) nálunk a leggyakoribb. Laboratoriumi vizsgálatainkból kitűnt, hogy a tarka kenderkefű 5 gr-nyi herbájából főzött tea azonban csak 4 mgr. oldható kavasavat tartalmazott, ami nagyon kevés, a sárga kenderkefűből készült tea kavasavtartalmával szemben. A tarka kenderkefű nálunk az erdőirtásokban elég gyakori. A tarlón termő *piros kenderkefű* (G. Ladanum) kész teának használható, mert 5 grm. herbájában csak 14 mgr. kavasavat tartalmaz.

Németh Ernő vegyész-mérnökünk megvizsgálta a tarka kenderkefűnek összes kavasavtartalmát is t. i. nemcsak a vízben oldható mennyiségét és azt találta, hogy ezen növény hamujában 46 mgr. azaz 0.93% kavasav volt. Tehát a tarka kenderkefű összes kavasav tartalmának alig 10%-a oldható vízben, a többi oldhatatlan és azért a gyógyítás szempontjából nem jöhet figyelembe.

A *Köles* is gazdag kavasavban. Erre vezethetők vissza azok a kedvező eredmények, a melyeket Oroszországban azzal értek el, hogy a tüdőbetegeket gyógyulás végett a Kirgizek pusztáiba küldik. A Kirgizek u. i. gabona helyett sok kölest természetnek és a betegek ott köleslisztből készült kenyeret és sok köles kását esznek, amellé pedig egy a kölesből készült és a sörhöz hasonló italt isznak. Ebben az esetben is valószínűleg a kölessel adagolt kavasav eredményezi a beteg tüdő gyógyulását.

Legújabbban egyik német orvos arra figyelmezteti az orvosokat, hogy a nagyfokú kavasav adagolásban legyenek óvatosak vesebajokkal szemben, mert ő egy kényszervégzés alkalmával leölt ürüben kavasavból álló hólyagkővet talált. Ezt a húgykővet a kavasavban bővelkedő takarmányra vezette vissza. A húgykővek eddig másféle vegyületekből és nem kavasavból álltak, leginkább urátokból, oxalátokból, foszfátokból, és szénsavmészből. Ez az első eset, hogy húgykő kavasavból áll.

(Vége.)

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-sz. máriónban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán. Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási s. b. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás. Május második felében az erdélyi részek megyéiben tulnyomóan száraz időjárás uralkodott, különösen száraz jellegű volt az időjárás az alföldi részeken és az északi erdélyi megyékben, ahol alig számbavehető megszakitással e hó elején szárazság tovább tartott, a déli erdélyi megyék alig érzik a szárazságot, ott az elmúlt félhónapon belül gyakran és kiadós csapadék esett. Az északi megyékben és az alföldi részeken a szárazság katasztrófális jellegű, különösen egyes vidékeken akasztotta meg teljesen a munkálatokat és a vegetációt.

Gazdasági munkálatok. A kézi munkaerő tengeri burgonya, takarmányrépa kapálásával, rétek és mesterséges takarmányok kaszálásával, szénaforgatással és gyűjtéssel foglalkozott. Az igás munkaerők trágya- és takarmányhordással volt elfoglalva.

Vetések állapota. Őszi buza a szárazság következtében nagyon vissza van maradva, gyengén bokrosodott, alacsony maradt, ritka kalaszát már kihányta, várható termés gyenge. Tavasz buza, árpa, zab nagyon rosszul keltek és teljesen vissza vannak maradva, a szárazság, következtében alig fejlődött valami, helyenként csak most kél. Tengeriből a korai vetések kikeltek és kapálhatók, a késői vetések nagyon rosszul és alig kelnek. A korai burgonya fajták jól keltek, első kapálásuk folyamatban, a későbbiek most vannak kelőben. Repce az alföldi részeken már learatva, terméseredmény jó. Kerti vetemények a szárazság következtében ritkán keltek és rosszul fejlődnek, hasonló a bab, hüvelyesek, kender és len fejlődése. Takarmányrépa korai vetései elég jók, egyezésük most van folyamatban. Mesterséges takarmányok első kaszálása és betakarítása általában befejeztetett, terméseredmény mennyiségileg közepes, minőségileg kitűnő, csak helyenként, ahol a szárazságtól sokat szenvedett adott mennyiségileg gyenge termést. Rét és legelő a szárazságot sanyli, a réli füvek első kaszálása most van folyamatban.

Az állatállomány egészségi állapota elég jó, járványos betegségek csak elszórtan fordulnak elő.

Az állatbiztosításról.

A közlekedési és erőművi eszközöknek a legutóbbi évtizedben előre nem látott fellendülése sem ingatta meg az embereknek a legrégibb idő óta az állatállomány iránt mélyen meggyökeredzett vonzalmát.

Ha tehát az állatállomány általánosan az egyéni megbecsülés tárgya maradt, köztudomású azon tény, hogy egy ország állatállománya nemzetgazdasági vagyonának jó részét képezi. Ennek megtartása és szaporítása körüli gondoskodás természetesen együtt jár minden egyes tulajdonosnak azon törekvésével, hogy értékes tulajdonát és ezzel önmagát érzékeny károktól megóvja, mely törekvésben a „Gazdák Biztosító Intézete” által bevezetett állatbiztosítás hatásosan segítségére jön.

Az állatbiztosítás Angolországban, a lótenyésztés klasszikus hazájában és a lóversenysport főhelyén fejlődött ki, hol a szó szoros értelmében társadalmi berendezéssé vált, ami a biztosítás alább körülírt széleskörű kiterjedésére vezethető vissza.

A biztosítás fedezi azon károkat, melyek származnak:

- az állat természetes elhullásából;
- gyógyíthatatlan és közvetlenül életveszélyes, illetve ily természetű sérülés folytán szükségessé vált levágásából;
- megelés vagy az avval járt szokott betegségek következtében beállott természetes elhullása, vagy az ezen okból szükségessé vált levágásból.

Továbbá a biztosítás kiterjeszhető megfelelő pótdíj, illetve díj utánfizetés ellenében oly károkra, melyek bekövetkezhetnek:

1. Kezelés közben beállott természetes elhullás, vagy levágás esetén.

2. Az állatoknak vasuton — úgy bel-, mint külföldre — való szállítása közben a szállítvány biztosításra vonatkozó kiegészítő általános feltételek figyelembe vételével.

Biztosításra elfogadhatnak szarvasmarhák és lovak, azon kikötéssel, hogy a tulajdonos köteles minden egyfajta állatállományát biztosításra felajánlani, pl. nem lehet az, hogy akinek 6 darab lova van abból csak 2 darabot biztosítson, hanem köteles mind a 6 darabot

biztosításra felajánlani, ugyanez áll a szarvasmarha állományánál is.

A Gazdák Biztosító Intézete ezen biztosítási alkalmat gazdasági fontosságának megfelelően népszerűvé akarván tenni, mérsékelt díjakat állapított meg. Díjtételeket illetőleg felvilágosítással szívesen szolgálnak az Intézet vezérképviselői, valamint az E. G. E. titkári hivatala.

H. S.

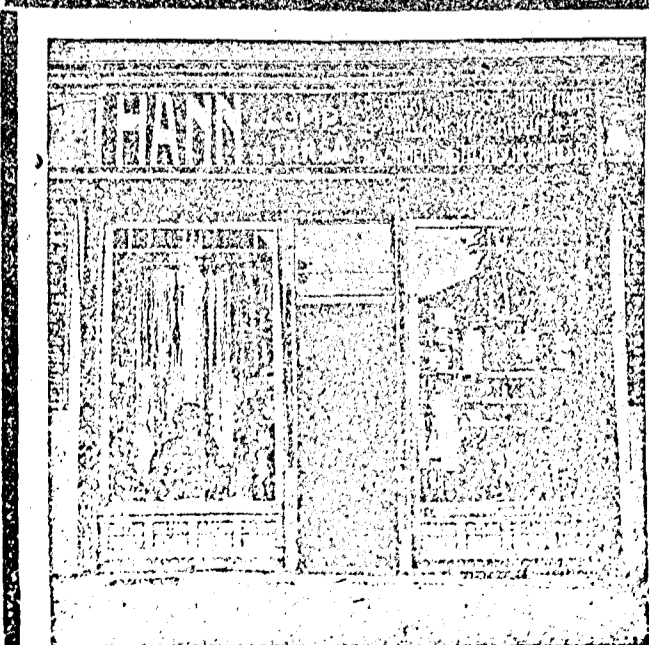
Irodalmi szemle.

Erdélyi problémák cím alatt jelent meg az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadásában Gyárfás Elemér közel 300 oldal terjedelmű könyve, amelyben tanulmányainak legjavát gyűjtötte össze. Az izlésesen kiállított könyv ára 40 lei, megrendelhető az Erzsébet könyvnyomdában Dicsőszentmártonban és minden könyvkereskedésben.

Törvények, rendeletek.

Rendeletek az erdők kisajátításáról. A földmivelésügyi vezérigazgatóság az erdők kisajátítására vonatkozólag a következő rendeleteket bocsátotta ki: 6989. Elnök Ur. Értesültünk arról, hogy az erdők kisajátítása folyamán a tulajdonosok szerződéseket mutatnak be, amelyekkel az erdők részleges vagy teljes kihasználása eladatott. Ezek a szerződések kisajátítás szempontjából nem olyan körülmények, amelyek a bizottság határozatát befolyásolnák, sem ami a kisajátítási kvóta megállapítását, sem pedig ama terület kiválasztását illeti. Felkérjük tehát ezeket nem számba venni és a kisajátítási határozatban ezekről a szerződések-ről említést nem tenni, miután ezen jogviszony következményei utólagosan fognak szabályoztatni az állam és a szerződő felek között.

6987. szám alatt a vezérigazgatóság megküldi a gazdasági tanácsosoknak az erdőigazgatóság egy rendeletét, amelyben a kisajátított erdők azonnali kezelésbe vételére vonatkozólag rendelkeznek: 18309. Felügyelő Ur. A kolozsvári gazdasági igazgatóság tudatja, hogy az erdészeti szervek vonakodnak az agrártörvény alapján véglegesen kisajátított erdők átvételétől azon indokolással, hogy azok nincsenek felmérve. Ezen indokolásnak semmi jelen-

Raffia-háncs
rézgalic, kénpor, rézkénpor, Manilla zsinog,
Szőlőpermetezők
tavédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,
Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSAS GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. Nr. 11.)
Telefonszám: 2-36.
Süngönczim: Hanncomp.

tősége nem lévén, másfelől az átvételben való késedelmezés az erdők további kihasználásában okozna károkat, ezért sürgősen kérjük, hogy az erdő hivataloknak rendeletet adjon ki, amely szerint érikkezésbe lépjenek a gazdasági felügyelőségekkel, hogy a véglegesen kisajátított erdőket átvegyék. Az átvétel 3 példányban kiállított jegyzőkönyv alapján történik, ebből egy az erdőgazgatóságnak küldendő, a másik az erdőhivatalban marad, a harmadik a gazdasági tanácsosnál marad, ezen jegyzőkönyvben feltüntetendők az erdők kora, minősége, a volt tulajdonos neve és az esetleges berendezések. A személyzet végleges kinevezéséig az állami erdőőr bizafik meg az erdők felügyeletével. Az esetben ha állami erdők a közelben nincsenek gondoskodni kell erdőőri állás szervezéséről és megfelelő személyzet nevezendő ki, a kinevezés jóváhagyására hozzám felterjesztendő. Ha a tulajdonosnak megfelelő személyzete volt, amelyre az államnak is szüksége volna, annak átvételére előterjesztés teendő. Nehézségek felmerülése esetén az erdőgazgatóságnak jelentés teendő. Az 1923—24. évben leendő kihasználásokra vonatkozólag tekintetbe kell venni azon tényt, hogy az erdőkből nagy területek lettek kihasználva és hogy a lakosság legelő szükséglete kielégíthető legyen. Nem értjük ez alatt természetesen, hogy megakadályoztassék az a kihasználás, amely fennálló gyárak ellátására, valamint a hatóságok és a nép tűzifa szükségletének ellátására szolgál.

Rendeletek a birtokbahelyezésre vonatkozólag. A földmivelésügyi vezérigazgatóság a birtokbahelyezésre vonatkozólag a következő rendeleteket adta ki. 6982. Gazdasági Tanácsos Ur! Hivatkozással a már kiadott a kisajátítási munkálatok meggyorsítására vonatkozó rendelkezésre kérjük intézkedni, hogy mindazon birtokoknál, amelyeknél a kisajátítási határozat az árral együtt végérvényes maradt, a felosztási tervet elkészítették és a kataszteri igazgatóság fölkérésük, hogy mérnököket küldjön ki, hogy a birtokbahelyezés minél gyorsabban megtörténhessen és a tulajdonosnak a kijáró részletek kifizethetők legyenek.

6983. Gazdasági Tanácsos Ur! Egyes megyékben eszközölt felülvizsgálatok során megállapítottam, hogy Ön és a kataszteri igazgatóság kiküldöttjei között nem áll fenn a szükséges szoros viszony. Hogy ezen munkálatok minél gyorsabban végrehajthatók legyenek, a kézben kell dolgozni és ezért kérjük, érintkezésbe lépni az illetékes kataszteri felügyelőséggel, hogy mindazon birtokoknál, amelyeknek helyzete végleges, a birtokbaadást megkezdhessek. Hasonló rendelkezés adatott ki a kataszteri felügyelőségekhez.

6991. Gazdasági Tanácsos Ur! A falusiak részéről számos kérvény érkezik, amelyekben kérik, hogy hagyassék meg birtokunkban azon terület, amelyek zselléri vagy tagság minőségben hosszabb idő óta használnak. Ilyen kérvények mutatják, hogy az igényjogosultak annak idején a kisajátítási bizottság előtt nem érvényesítették a 6. cikk szakasz b. pontjában biztosított jogukat. Az így beállott hiányoknak helyrehozása a birtokbahelyezés során kell történi. Ennek következtében tisztelettel föl-

kérjük, szíveskedjék rendelkezni, hogy a határozatok végrehajtásánál és a parcellák szétosztásánál az esetben, ha a tagsások stb. az igényjogosultak kimutatásában föl vannak véve és az általuk használt terület ki van sajátítva a nekik jutó parcellák gyanánt azokat kapják, amelyeket eddig is használtak. Aláírások.

Rendeletek a birtokbérbeadásra vonatkozólag. A kolozsvári földmivelésügyi vezérigazgatóság az államnak fenntartott tartalékok bérbeadására nézve a következő rendelkezéseket adta ki: 7021. Gazdasági Tanácsos Ur! A hadiárvaik fölsegélyezése céljából a földmivelésügyi minisztérium jóváhagyta előterjesztésünket, hogy ott, ahol az államnak tartalékok, vannak a hadiárvaik részére 10 hold föld adassék ki, amelyen a szükséges élelmiszereket termeljük, ennek következtében felkérjük erre vonatkozólag intézkedni, tudomásul adva, hogy a fizetendő bér a kisajátítási árnak egy százaléka hozzáadva az adók. A bérbeadás egy év tartamára történik, a bérszerződések jóváhagyására felterjesztendők.

6986. Gazdasági Tanácsos Ur! Hivatkozással az állam részére fennmaradó területeknek dohánytermelés céljaira való bérbeadásra irányuló rendeletünkre, dacára annak, hogy az idő már nagyon előrehaladott nem kaptuk meg a bérbeadott területekről szóló kimutatást, másfelől a mopoligazgatóság közli, hogy a kerületi gazdászok részéről nagy nehézséget támasztanak és egyes helyeken, ahelyett hogy dohánytermelés céljaira adatnék a terület, másoknak adatik bérbe. Ennek következtében fölkerjük, sürgősen intézkedni és az igazgatóság kiküldöttjének minden támogatást megadni szíveskedjék. Aláírások.

SZÖVETKEZÉS.

A magyarországi „Hangya“ negyedszázados jubileuma. A magyarországi szövetkezeti mozgalomnak életerős gyümölcse, a magyarországi Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet most ünnepelte negyedszázados jubileumát. A Hangya az altruista szövetkezeti mozgalom szárnyain nőtt nagyra és ma a magyarországi közgazdasági életnek egyik legjelentősebb tényezője. De előkelő és reprezentabilis helyet biztosított a maga számára az európai szövetkezeti mozgalomban is, mert a külföldi szövetkezeti szakemberek előtt mindig és mindenhol jó hírek és meghecsülésnek örvend a magyar Hangya-szövetkezet. Erre vall az is, hogy az ünnepségen Magyarország szövetkezetein kívül a külföldi is képviseltette magát. A külföldiek között megjelentek a londoni, a francia, a római, az angol, a finnországi, a németországi, a szudétánémet és a varsóiival az élen a lengyelországi fogyasztási szövetkezetek képviselői. Az előkelő közönség sorában ott voltak az ünnepségen József főherceg, Bethlen István gróf miniszterelnök, a politikai és közgazdasági élet számos kiválóságai. Az ünnepséget a magyar szövetkezeti életnek örökifju harcosa, a külföldi szövetkezeti mozgalomban jó nevet kivívott Bernát István nyitotta meg, aki az altruista gondolatok valóságos tárházát képviselő, mélységesen szántó és lendületes beszédet mondott. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Balog Elemér, a Hangya szövetkezet vezérigazgatója ismertette

a szövetkezet negyedszázados tevékenységét, azt a sok sikert és azt a szédületes emelkedést, amelyet a Hangya évről-évre és lépésről-lépésre vívott ki a maga számára. A jubiláris gyűlés után az ünneplő közönség a Városligetbe zárandokolt a Vajdahunyad várában fölállított Károlyi Sándor gróf szobrához, amelyre hatalmas babékoszorút helyeztek el. A szobornál Nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter emlékezett meg kegyeletes szavakkal azokról a halhatatlan érdemeiről, amelyeket Károlyi Sándor gróf a magyarországi szövetkezés és a gazdasági mozgalom terén szerzett.

Vegyes közlemények.

Megszervezték a romániai kazánfelügyelőségeket. A június elsejével átszervezett romániai iparfelügyelőségeknél több fontosabb személyi változás állott be. Az átcsoportosítás most van folyamatban és ezzel kapcsolatban az iparügyi minisztérium a kolozsvári kerületi iparfelügyelőség vezetésével Petrovici mérnököt bízták meg, aki a felosztott galaci inspektorátus felügyelője volt. Az iparfelügyelőségek átszervezésével kapcsolatban a minisztérium elrendelte a három romániai kazánfelügyelőség felállítását is, amelyek székhelye Kolozsvár, Nagyvárad és a besszarábiai Kisenev. A kolozsvári kazánfelügyelőség vezetésére Damian Dávid felügyelő nyert megbízást, aki eddig a kolozsvári kerület ipari inspektora volt. Hatásköre Szilágy, Szolnokdoboka, Besztercenaszód, Kolozs, Tordaaranyos, Marostorda, Csik, Kisküküllő, Udvarhely, Nagyküküllő, Háromszék, Brassó, Alsófehér, Szeben és Fogaras vármegyékre terjed ki. A kolozsvári kazánfelügyelőséghez nyert beosztást Buschek iparfelügyelő is, aki azonban továbbra is Brassóban székel. A nagyváradai kazánfelügyelőség vezetője Cerciú mérnök, működési területe Máramaros, Szatmár, Bihar, Arad, Hunyad, Temes, Torontál és Krassószörény vármegyékre terjed ki. Ide nyert beosztást Bock felügyelő is, aki azonban továbbra is Temesvárt fog működni. A kisenevi iparfelügyelőség vezetőjévé Torn mérnököt nevezték ki, az inspektorátusok átszervezésével kapcsolatban Viciú Ion nagyenyedi adminisztratív és dr. Blankenberg Nándor műszaki ipari vezérfelügyelők a minisztérium központi vezérigazgatóságához nyertek beosztást, hatáskörüket egész Romániára kiterjesztették, azonban továbbra is régi állomáshelyükön maradnak.

Országos szövetséget és önálló pénzügyintézetek létesítenek a mészárosok. A romániai, de főleg a csatolt területek mészárosiparosai körében erős mozgalom indult meg a szabadkereskedelem visszaállítására, a maximális árak eltörlésére és az uzsarabíróságok ddrákól működésének enyhítésére. A kolozsvári mészáros-szövetség elhatározta, hogy Erdély és Bánság különböző városaiból negyventagu delegációt küld Bukarestbe Sásu ipari és kereskedelmi, valamint Constantinescu földmivelésügyi miniszterhez, akiktől az állatexport újabb szabályozását, a szabadkereskedelem visszaállítását és a maximális árak eltörlését fogja kérni. A csatolt területek mészárosai elhatározták azt is, hogy iparuk fejlesztése és tökéletesítése, valamint érdekeik hathatósabb megvédésére országos szövetséget alakítanak, az ősz folyamán pedig valószínűleg Kolozsvárra országos kongresszust hívnak össze. Az olcsó hitel biztosítása érdekében a mészárosok komolyan foglalkoznak

azzal a tervvel is, külföldi mintára önálló és országos jellegű mézárósbankot létesítenek, amelynek részvényjegyzés útján minden önálló mézárósmester tagja lesz.

Manilla-zsineg, raffia és rézgalic kapható a Hann és Társa műszaki és keresk. R. T. nál (Kolozsvárt, Deák F.-u. 11. sz.) A manilla ára kg.-ként 75 L., a raffia kg.-ként 32 L., nagyban 30 L., a rézgalic kg.-ként 32 L. Mint értesülünk, vidéken a kereskedésekben 36 lejért árulják a gálicot.

PIAC.

Országos vásárok:

Junius 27-én. Bágyon, Darloc. — Junius 18-án. Kiszető, Tenke. Avasujváros. — Junius 20-án. Kápolnás, Cserjámos, Iózséfalva. Kőrösbánya. — Jun. 21-én. Segesvár, Brád, Nagyvárad, Szilágysomlyó. — Jnl. 22-én. Makfalva, — Jul. 23-án. Alsórákos, Székelyhid, Boksánbánya, Békás, Segesvár, Somkerék.

A kolozsvári országos állatvásár. Junius tizedikén, vasárnap kezdődött az országos állatvásár. A felhajtás igen nagy volt, az árak magasak és tovább tartják magukat. Az ökör kilója 18—24 lej, elsőrendű tehén 14—18, másodrendű 10—14 és harmadrendű 8—10 lej között váltakozott. A sertésbőr is erősen megnövekedett, itt azonban emiatt már tapasztalható volt némi áresés. A zsirsertés ára 36—40, a hussertés ára pedig 30—34 lej között mozgott, ami egy két lej olcsóbbodást jelent. A magas marhaárak annak tulajdoníthatók, hogy a junius elsejével a kivétel, ha korlátozott mértékben is, de megindult és a külföldön igen jó árakat kínálnak az exportállatokért.

Szatmári piac. János ökör páronként élősúly/kg.-ként I. oszt. 14—18 leu, II. oszt. 9—13 leu. Fejős tehén drb.-ként I. oszt. 5—8000 leu, II. oszt. 3—5000 leu. Vágni való tehén élősúly kg.-ként I. oszt. 9—12 leu, II. oszt. 8—10. Szopós borjú drb.-ként I. oszt. 700—1200 leu, II. oszt. 4—700 leu. Bárány drb.-ként I. oszt. 160—200 leu, II. oszt. 100—150 leu. Kecské drb.-ként I. oszt. 200—220 leu, II. oszt. 100—160 leu. **Sertés:** Tartanivaló 3—6 hónapos drb.-ként 600—1200 leu, 6—12 hónapos drb.-ként 1400—2000 leu. Kővér sertés I. o. élősúly kg.-ként 28—32 leu, II. oszt. kg.-ként 26—28 leu. Nehéz kővér I. oszt. kg.-ként 32—36 leu, II. oszt. kg.-ként 30—33 leu. Zsir kilogramonként 68—70 leu. Olvasztani való szalonna kg. 54—56 leu, Sózott szalonna kg.-ként. 52—55 leu.

A temesvári állatvásár. Exportcélokra nam vásárolnak, a helyi mézárósok azonban a hizott ökörért 20—22 lejt fizettek élősúlyban. A lóvásáron nagy forgalom volt. Elsőrendű kocsiló párjáért 30—35,000 lejt fizettek.

Piaciárak Tg.-Mureş-Márosvásárhelyen. Buza 60—65, tengeri 55—60, árpa 56—62, zab 35—42, burgonya 12—15, paszuly fehér 90—100 gránát 90—100 lei vékánként (á 20 liter). — Tehéntej 4—5 lej literenként. Tea vaj 75—80 lei kg.-ként. Juhsajt 20—25, Orda 20—24 lei kilógrammonként. Választott malac 380—450 lei darabonként. Hizott sertés élősúlyban 35—38 lei kg.-kint. Székér széna 380—400.

A budapesti gyapju és terménypiac. A gyapjupiacon a vételkedv a pénzsűke miatt jelentékenyen csökkent. Az árak tizenöt százalékkal estek. Gyapjuért zsiros állapotban kettő-ezernégyszáz—kettőezerhatszáz koronát fizetnek.

HIRDETÉSEK.

A Turterebesi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 5-án d. u. 3 órakor a községházánál 1922 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923 év július hó 13-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 245, üzletrészeinek száma pedig 1204 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Turterebes, 1923. június 2. *Az igazgatóság.*

A Biharpuspöki fogyaszt. és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 1-én délután 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi július 8-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslát az üzletrésztöke felemelésére. 8. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 580, üzletrészeinek száma pedig 770 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Biharpuspöki, 1923. június 11. *Az igazgatóság.*

A Kolozsborsai fogy. és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 1-én d. u. 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év július hó 8-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló

jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Jav. szövetkezeti üzletrész jegyzésre és taggyűjtésre. 8. Netaláni indítványok. Az 1922. év dec. 31-én a tagok száma 267, üzletrészeinek száma pedig 564 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel, kilépett 2 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Kolozsborsa, 1923. évi június hó 10. *Az igazgatóság.*

A bogártelkei fogyasztási és értékesítő szövetkezte 1923. évi július hó 1-én délután 5 órakor a ref. iskolában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés július 8-án tartatik meg és határozatképes lesz. Napirend: 1. Határozat a szövetkezet fenntartása vagy felosztása felett. 2. Netaláni indítványok. — Kelt Bogártelke, 1923. június 2. *Az igazgatóság.*

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lel. Állást keresők részére 20 szőlő 10 lel.

Nőtlen kertész keresek, aki a dísz és konyha kertészetben járatos. Ajánlatok br. Jósika János Szurdok, Szolnok-Doboka vármegye címre küldendők. 3531.

Eladó 2 drb. 3 éves magyarajta tenyészbika. Cim Márton István Alsószentmihályfalva, Tordaranyos m.

Eladó 100 q. jó minőségű közönséges repce (nem káposzta repce). — Cim Valkai György, tiskar Végvár, Temes vm. 1034

Eladó 500 drb. gyógynövény stb. szárításra is alkalmas kemlé szorító ráma. 115 cm. hosszú, 75 cm. széles léckeret juta vászonnal. Cim a kladóban. 1023.

Erélyes, munkabeosztással bíró, szorgalmas, ügyes, nős ispánt keresek, aki különösen az állattenyésztés, hízlatás terén megfelelő jártassággal bír. Cim a kiadóban.

Középkorú, németországi egyetemet végzett okl. gazda, szerény igényekkel állást keres. Gazdaság önálló vezetését vállalja. Cim Réthy László Baia-Mare, Nagypénzverő utca 20. 3530

Eladó 300 kg. muhar-mag. Cim: Lázár Simon gazdasága Torda. 3532.

Tejértékesítés.

A tej tudvalevőleg sokkal jobban értékesíthető vajjá feldolgozva, mintha azt csak nyersen adjuk el.

A tejértékesítésnek ezen módja főleg azoknak a gazdáknak ajánlható melegen, akiknek a gazdasága vagy a községe messze fekszik a fogyasztó városoktól, mivel a vaj tovább tartható és a fogyasztási helyekre — városokba, fürdőhelyekre, vendéglőkbe — könnyebben szállítható.

A tej vajjá való gyors és megbízható feldolgozásának főkövetelménye és előfeltétele azonban egy kifogástalanul működő

Tejfelező készülék és a Vajköpülő hordó

Ilyen kisebb és nagyobb tejfelező készülékeket s vajköpülő hordókat, amelyek főleg a mi kisebb gazdáinknak felelnek meg, mi bevezettük és rendkívül jutányos áron hozzuk azokat forgalomba.

Minden gazdának ajánljuk ezek beszerzését, aki a tejjgazdaságát racionális alapokra akarja fektetni és ez által a legnagyobb hozadékot akarja elérni belőle.

E. Sz. G. E. Géposztálya. Nagyszében, Só-utca 22. szám.
Fiókok: Segesvár, Baier-utca 47. sz. Medgyes, Laktanya-tér 15. sz.

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát”
a gazdák körében!